

BUX Mangfoldige børnefællesskaber

Baggrund

Budgetnotatet er udarbejdet på baggrund af specialanalysen, som blev besluttet i budgetaftalen for 2024. Budgetnotatet indeholder de initiativer, som anbefales for at styrke de almene fællesskaber så betydeligt færre segregeres og den omlægning af midler fra special- til almenområdet, som blev ønsket parterne bag budgetaftalen:

”Stærke fællesskaber er afgørende for børn og unges trivsel, og børn og unge med særlige behov skal i højere grad have tidlig støtte og hjælp, og færre skal visiteres til specialtilbud. Børn og unge i et specialtilbud skal i langt højere grad klædes på til at vende tilbage til det almene børnefællesskab i dagtilbud, skole eller fritidstilbud. De almene fællesskaber skal samtidig udvides, så flere børn kan rummes, flere kan undgå at komme i specialtilbud i overgangen fra dagtilbud til skole og flere kan komme tilbage fra de specialtilbud, der især de seneste år er vokset (kategori 3 for børn med autisme og ADHD).”

Indhold

Specialanalysen peger på, at langt de fleste børn vil have mulighed for og gavn af at indgå i de almene fællesskaber, når de rette rammer og den nødvendige støtte er til stede. Dette budgetnotat beskriver den startinvestering, der er nødvendig for at undgå segregering og den række indsatser, der tilsammen kan styrke de inkluderende læringsmiljøer, supporten, forældresamarbejdet og styringen af visitationen til specialtilbud, så langt flere børn fremadrettet kan indgå i almenfællesskaberne. Efter startinvesteringen over fire år er det forudsætningen at tiltagene fremadrettet kan finansieres af omlægning fra special- til almenområdet.

Tiltagene bygger på følgende sigtelinjer for den videre udvikling af skoleområdet i København:

1. **Forskellighed er en styrke.** Et mangfoldigt samfund med stor sammenhængskraft grundlægges i dagtilbud, skoler og fritidstilbud.
2. **Den bedste forebyggelse er høj faglig kvalitet i alle vores tilbud,** med tydelige forventninger og forudsigelighed for børnene.
3. **Alle børn og unge uanset udfordringer og ressourcer har ret til at være en del af fællesskaberne,** og alle har noget at bidrage med.
4. **Vi skal løse udfordringerne, hvor barnet allerede er,** og tænke i mangfoldige fællesskaber fremfor eksklusion.
5. **Ingen skal opleve at stå alene, når det bliver svært** - det gælder både børn, forældre og fagprofessionelle.

Med det afsat opstilles en række løsningstiltag, der skal styrke de inkluderende læringsmiljøer i dagtilbud og skole, så betydeligt flere

Kategorisering	
Need to	
Fastholdelse/rekruttering	
Rettidig omhu	
Specifik udfordring	
Bevillingsudløb	
Henvist sag	X
Bestilt af politisk parti	
Bestilt af fagudvalg	X
Bestilt administrativt	

børn kan være en del af de almene fællesskaber, og begrænse muligheder for at børn tages ud af fællesskaberne og visiteres til specialtilbud. Udgangspunktet for tiltagene på skoleområdet er, at midlerne lægges ud decentralt, så de hurtigt og administrativt let kan disponeres til fællesskabet og ved individuelle behov på barnets egen skole.

Under økonomi gennemgås de initiativer, som foreslås på baggrund af specialanalysen for at styrke de inkluderende læringsmiljøer, og som er nødvendige for at frigøre midler fra segregerede specialtilbud. Der lægges ikke op til, at skolerne skal etablere Nest-klasser, men at man i stedet lokalt kan beslutte at inddrage principper fra Nest og andre mellemformer.

Økonomi

Overgangspædagoger (52 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at der på alle skoler etableres ordninger med fx **overgangspædagoger** eller ekstra børnehaveklasseledere, som fra juni til skolestart kommer i flest muligt af de dagtilbud, børnene kommer fra, så der kan skabes en god og tryk overgang.

Beregningen i budgetnotatet tager udgangspunkt i praksis på Tingbjerg Skole, hvor der er ansat overgangspædagoger i 17 timer om ugen pr. børnehaveklasse. I beregningen er regnet med, at halvdelen vil være uddannede pædagoger, og den anden halvdel vil være børnehaveklasseledere. Der er i tiltaget anvendt gennemsnitslønninger i BUF, og der er tillagt et overhead på 35.000 kr. pr. årsværk.

Kompetence og kapacitetsopbygning på skoler og dagtilbud (30 mio. kr. pr. år 2025-2028)

Det anbefales i analysen, at der udvikles **specialfaglig viden samt kompetencer** til facilitering af relationer hos den samlede personalegruppe i indskoling, fx med kurset a-guide.

Det anbefales desuden, at der opbygges **specialpædagogisk viden og kompetencer** i almene dagtilbud og den tværfaglige support med fokus på børnesyn og stærke børnefællesskaber, samt at der sikres adgang til viden om og handlinger ift. børn med diagnoser/behov for særlig støtte.

Der er foretaget et skøn over udgifter til kompetenceudvikling til skoler og dagtilbud. Det kan på skoleområdet bl.a. omfatte at styrke kvaliteten i almenpædagogik og didaktik gennem blandt andet mere varieret og differentieret undervisning med fokus på at udvikle undervisning med deltagelsesmuligheder for en bredere børnegruppe. Det kan på dagtilbudsområdet også omfatte systematisk brug af kurser og læringsforløb inspireret af A-guide og lignende, som tilpasses til dagtilbudsområdet. Der er ligeledes tænkt i at arbejde med kompetencepakker med bl.a. viden om, hvordan fx mentalisering, low arousal og relationskompetence øger læringsmiljøernes deltagelsesmuligheder for børn med fx autistiske eller adhd-lignende udfordringer, så kompetenceudviklingen sker lokalt uden at fjerne medarbejderne fra den daglige drift.

Der er beregnet midler til kompetencepakker på skole- og dagtilbudsområdet, tilsvarende de kompetencepakker der blev afsat midler til i overførselssagen 23-24.

Tid til faglig sparring, forberedelse og forældredialog (55 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at der prioriteres **tid og rum til faglig refleksion**, faglig sparring og forældredialog på almenskolerne.

Tiltaget skal dække ekstra tid til bl.a. faglig sparring, forberedelse og forældredialog på almenskolerne, prioriteret lokalt. Det er beregnet ud fra budgetmodellen for almene skoler, hvor lærernes undervisningsnorm i fagtimer er reduceret med 30 timer om året fra 737 til 707 timer, svarende én lektion pr. skoleuge. Tilsvarende er pædagogernes undervisningsnorm reduceret fra 1.024 til 993 timer om året.

Øget ledelse (27 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen at **øge ressourcerne til faglig ledelse på skolerne** til at understøtte opbygningen af skolens inklusionskapacitet og udviklingen af inkluderende læringsmiljøer.

Der er beregnet ½ ekstra årsværk pædagogisk leder til hver almenskole til at lede forandringen med styrkede fællesskaber. De øvrige tiltag lægger op til at ansætte flere lærere og pædagoger på de almene skoler, hvorfor der også vil være en større personaleledelsesopgave. Der er i tiltaget anvendt gennemsnitslønninger i BUF, og der er tillagt et overhead på 35.000 kr. pr. årsværk.

Styrket indsats for skoler på handleplan (4 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at der etableres tæt **opfølgning og ledelsesdialog om kvalitet i de inkluderende læringsmiljøer**, og at inklusion indgår i det eksisterende kvalitetsarbejde, strategiske program, handleplanskoncept m.m.

Det anbefales desuden, at det eksisterende **handleplanskoncept udvides** til også at omfatte udvikling af en solid inklusionskapacitet, og at der træffes beslutning om handleplaner som led i tilsyn eller udvalgets faglighedsdrøftelser.

Tiltaget dækker udvidelse af den databaserede analyse i skoleledelsesuddannelsen, så der kommer et tydeligere fokus på det ressourcebaserede børnesyn, kvalitet i de inkluderende læringsmiljøer og forældresamarbejde og dermed også i tiltagene for skoler på handleplan. Midlerne skal primært dække udvikling af kriterier for observation samt faktisk observation af læringsmiljøet ved en pædagogisk uddannet person (udenfor skolen), der kan bagefter kan sparre med skolen om udvikling af læringsmiljøet.

Styring af visitationen (2 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at der indføres en model med en **central visitation, som også får et økonomisk ansvar for segregeret**

specialundervisning. Visitationen visiterer alene til "specialtilbud" eller "støtte i almen" eller giver afslag.

Ansvar for budgettet til specialundervisning i visitationen forudsætter opfølgning og prognoser for udgifterne til området. Derudover kræver det en opfølgning med skolerne, som indstiller til specialundervisning. Der er beregnet 2,5 mio. kr. årligt i 2025 og 2026 samt 1,5 mio. kr. årligt i 2027 og 2028, svarende til ca. 3,5 AC-årsværk i 2025-26 og 2 AC-årsværk i 2027-28 til at udvikle og understøtte styringen af økonomien på specialområdet. Der er anvendt gennemsnitslønninger i BUF inklusive et overhead på 35.000 kr. pr. årsværk. Det nye system skal bidrage til at styre udviklingen, så der hurtigt kan reageres på udsving i inkluderende praksis, antal indstillinger og stigende udgifter.

Forældrekommunikation (4 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at lærere og pædagogers faglighed i **forældresamarbejdet styrkes**, så de professionelle i højere grad kan indtage en "værtsrolle" i forældresamarbejdet eller evt. etablere tovholderfunktioner.

Det anbefales desuden, at uddannelsesforløbet "**Styrket Borgerkontakt**" **udbreedes til flere medarbejdere** i dagtilbud og skoler (udbydes allerede i Københavns Kommune og har været godt modtaget på skolerne).

Tiltaget omhandler styrket kommunikation med forældre, herunder til at styrke forældresamarbejdet og aktivere den ressource, forældrene udgør i skolen gennem uddannelse i konkrete redskaber til ledelser og medarbejdere med afsæt i den efterspurgte kompetenceudvikling - fx styrket borgerkontakt, der allerede findes. Derudover styrkes forældresamarbejdet gennem de øvrige tiltag, hvor der generelt er tænkt flere ressourcer til de almen tilbud, så de kan gå i tidlig dialog med forældre.

Co-teaching (97 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at der er **gennemgående voksne** i hele indskoling fra børnehaveklasse til 3. klasse, dvs. at børnehaveklasselederne fx følger med op i 1. klasse, og at der er min. 2 voksne i langt størstedelen af timerne.

Tiltaget med co-teaching er beregnet, så der kan være to voksne i alle fagtimer på de pågældende klassetrin. Der er taget udgangspunkt i den nuværende fordeling mellem lærere, børnehaveklasseledere og pædagoger. Ressourcerne supplerer de nuværende ressourcer til fx holddeling, og der er derudover stadig mulighed for, at skolerne kan øge antallet af timer med to voksne ved at reducere skoledagens længde.

I 2031 vil omlægning fra special til almen potentielt kunne finansiere co-teaching i 2. klasse. Dette er ikke medtaget, da det går ud over det fireårige budget.

Omlægning fra special til almen (finansiering på 168 mio. kr. i 2028)

Det anbefales i analysen, at **midler og kompetencer fra specialområdet flyttes gradvist ud på alment skolerne**, som får frihed til at selv at afgøre, hvordan de vil organisere og kapacitetsopbygge deres praksis og evt. mellemformer, så der støttes op om fællesskabet.

Det anbefales desuden, at der sker en **udfasning/omlægning af specialskolerne** og specialklasserækkerne, som også flytter ressourcer fra specialområdet til almenområdet over en tiårig periode, så børn kan blive i deres nuværende tilbud.

Finansieringen ved omlægning bygger på et gradvist fald i elever i segregeret specialundervisning. Der arbejdes med en omlægning, hvor der økonomisk og kapacitetsmæssigt styres efter, at 97 pct. af københavnske skolebørn går i et alment tilbud. Der er taget udgangspunkt i det forventede antal segregerede i 2024, og i at forandringen indføres fra neden, så færre segregeres ved overgangen fra dagtilbud til børnehaveklasse og løbende i deres skolegang. Det betyder, at elever, der pt. er segregerede, ikke mister deres tilbud. Det betyder også, at der ikke forudsættes en større revisitation, hvor segregerede elever føres tilbage til almen.

Omlægningen af økonomi er beregnet som faldet i antal specialtilbud (til 3 pct.) ganget med enhedspriser for pladser i specialundervisning og - fritidstilbud. Der indgår i finansieringen grundbeløb til ledelse, forbrugsudgifter, kørsel mm., som er relateret til segregeret specialundervisning. Der er i beregningerne taget højde for allerede besluttede effektiviseringer på specialområdet som investering i co-teaching og budgettilføjelser til specialområdet.

Udfase BUF-flex (finansiering på 65 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales i analysen, at den frigivne økonomi ved **nedlæggelse af BUF-flex lægges ud til skolerne**, som selv vurderer, hvordan midlerne anvendes til at støtte op om fællesskabet og evt. også foretager den formelle visitation til konkrete indsatser for eleverne.

Finansieringen ved at omlægge BUF-flex, så skolerne selv har ressourcen og tilrettelægger støtten, er beregnet ud fra, at midlerne i ordningen udfases over fire år. Det første år - 2025 - omlægges kun 25 pct. af midlerne, derefter 50 pct. i 2026, 75 pct. i 2027, så hele budgettet til BUF-flex indgår til finansiering af indsatser på skolerne i 2028.

Udfase Basispladser (finansiering på 84 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales, at der arbejdes med en **udfasning af basispladser**. En eventuel omlægning af basispladserne bør foregå over en årrække, herunder således at det sikres, at de børn, der allerede er visiteret til en basisplads, kan fortsætte i den pågældende basisplads.

Finansieringen ved at omlægge basispladser og -grupper, er beregnet ud fra, at midlerne i ordningen udfases over fire år. Det første år - 2025 - omlægges kun 25 pct. af midlerne, derefter 50 pct. i 2026, 75 pct. i 2027, så hele budgettet til basis indgår til finansiering af indsatser i dagtilbuddene.

Støtte og specialkompetencer dagtilbud (84 mio. kr. pr. år fuldt indfaset)

Det anbefales, at der opbygges **specialpædagogisk viden og kompetencer i almene dagtilbud eller på tværs af dagtilbud.**

Beregningsen tager udgangspunkt i, at de midler der frigives ved en udfasning basispladser og -grupper på dagtilbud, anvendes til at løfte samtlige dagtilbud og deres muligheder for at skabe stærke børnefællesskaber.

Tabel 1. Oversigt over ønskets aktiviteter på alle styringsområder

1.000 kr., 2025 p/1	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
Omlægning fra special til almen	Service	-32.158	-82.318	-133.051	-168.055	-415.582
Udfase BUF-flex	Service	-16.283	-32.566	-48.849	-65.132	-162.830
Udfase Basispladser	Service	-21.084	-42.167	-63.251	-84.335	-210.837
Finansiering i alt		-69.525	-157.051	-245.151	-317.522	-789.249
Støtte og specialkompetencer i dagtilbud	Service	21.084	42.167	63.251	84.335	210.837
Kompetence- og kapacitetsopbygning på skoler og dagtilbud	Service	30.000	30.000	30.000	30.000	120.000
Overgangspædagoger	Service	51.677	51.677	51.677	51.677	206.709
Mere tid til faglig sparring, forberedelse og forældredialog	Service	22.771	54.651	54.651	54.651	186.724
Øget ledelse	Service	13.473	26.946	26.946	26.946	94.311
Styrket indsats for skoler på handleplan	Service	1.500	3.000	4.000	4.000	38.000
Styring af visitationen	Service	2.500	2.500	1.500	1.500	15.500
Forældrekommunikation	Service	1.813	3.626	3.626	3.626	12.691
Co-teaching børnehaveklasse	Service	12.855	25.710	25.710	25.710	89.986
Co-teaching 1. klasse	Service	35.797	71.593	71.593	71.593	250.576
Nye tiltag i alt	Service	193.470	311.871	332.955	354.038	1.192.333
Udgifter i alt (netto)		123.945	154.820	87.804	36.517	403.085

Scenarie - To års indfasning

Der er som alternativ til ovenstående udarbejdet et scenarie med en langsommere indfasning af omlægningen fra special til almen. Her forudsættes at omlægningen først starter fra skoleåret 2027/28 i stedet for 2025/26, hvilket betyder at det vil være nødvendigt med en større startinvestering.

Da segregeringen de seneste år har været stigende, vil dette scenarie også forudsætte en større forandring, hvor udgifterne til specialområdet holdes i ro de to første år, for derefter at falde.

Tabel 2. Scenarie med 2 års indfasning

1.000 kr., 2025 p/1	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	I alt
Omlægning fra special til almen	Service	0	0	-32.158	-82.318	-114.476
Udfase BUF-flex	Service	0	0	-16.283	-32.566	-48.849
Udfase Basispladser	Service	0	0	-21.084	-42.167	-63.251

Finansiering i alt		0	0	-48.441	-114.884	-226.576
Støtte og specialkompetencer i dagtilbud	Service	0	0	21.084	42.167	63.251
Kompetence- og kapacitetsopbygning på skoler og dagtilbud	Service	30.000	30.000	30.000	30.000	120.000
Overgangspædagoger	Service	51.677	51.677	51.677	51.677	206.709
Mere forberedelsestid	Service	22.771	54.651	54.651	54.651	186.724
Øget ledelse	Service	13.473	26.946	26.946	26.946	94.311
Styrket indsats for skoleledelser	Service	2.000	4.000	4.000	4.000	38.000
Styring af visitationen	Service	2.000	1.500	1.500	1.500	15.500
Forældrekommunikation	Service	1.813	3.626	3.626	3.626	12.691
Co-teaching børnehaveklasse	Service	12.855	25.710	25.710	25.710	89.986
Co-teaching 1. klasse	Service	35.797	71.593	71.593	71.593	250.576
Nye tiltag i alt		172.386	269.704	290.787	311.871	1.044.748
Udgifter i alt (netto)		172.386	269.704	221.263	154.820	818.172

Bevillingstekniske oplysninger

Tabel 3. Udgifter til service

1.000 kr., 2025 p/1	Udvalg	Bevilling	Indtægt/ udgift	2025	2026	2027	2028	I alt
Omlægning fra special til almen	Service	3330 Undervisning	Udgift	-32.158	-82.318	133.051	168.055	-415.582
Udfase BUF-flex	Service	3330 Undervisning	Udgift	-16.283	-32.566	-48.849	-65.132	-162.830
Udfase Basispladser	Service	3310 Dagtilbud	Udgift	-21.084	-42.167	-63.251	-84.335	-210.837
Finansiering i alt				-69.525	157.051	245.151	317.522	-789.249
Støtte og specialkompetencer i dagtilbud	Service	3310 Dagtilbud	Udgift	21.084	42.167	63.251	84.335	210.837
Kompetence- og kapacitetsopbygning på skoler og dagtilbud	Service	3330 Undervisning	Udgift	30.000	30.000	30.000	30.000	120.000
Overgangspædagoger	Service	3330 Undervisning	Udgift	51.677	51.677	51.677	51.677	206.709
Mere tid til faglig sparring, forberedelse og forældredialog	Service	3330 Undervisning	Udgift	22.771	54.651	54.651	54.651	186.724
Øget ledelse	Service	3330 Undervisning	Udgift	13.473	26.946	26.946	26.946	94.311
Styrket indsats for skoler på handleplan	Service	3330 Undervisning	Udgift	1.500	3.000	4.000	4.000	38.000
Styring af visitationen	Service	3330 Undervisning	Udgift	2.500	2.500	1.500	1.500	15.500
Forældrekommunikation	Service	3330 Undervisning	Udgift	1.813	3.626	3.626	3.626	12.691
Co-teaching børnehaveklasse	Service	3330 Undervisning	Udgift	12.855	25.710	25.710	25.710	89.986
Co-teaching 1. klasse	Service	3330 Undervisning	Udgift	35.797	71.593	71.593	71.593	250.576
Nye tiltag i alt				193.470	311.871	332.955	354.038	1.192.333
Udgifter i alt (netto)				123.945	154.820	87.804	36.517	403.085

Øvrige tekniske oplysninger

Bydele

Bydækkende:

Bispebjerg	☐	Indre by	☐	Vesterbro/Kgs. Enghave	☐	Valby	☐	Amager Øst	☐	Udenbys	☐
Nørrebro	☐	Østerbro	☐	Brønshøj/Husum	☐	Vanløse	☐	Amager Vest	☐		
Adresse											

Tidligere afsatte midler

1.000 kr., løbende p/l	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Budgetaftale 2020	162.000	162.000	162.000	162.000	135.500	135.500
Overførelssagen 2019-20						
Budgetaftale 2021						
Overførelssagen 2020-21						
Budgetaftale 2022			13.200	13.200		
Overførelssagen 2021-22						
Budgetaftale 2023				62.300	67.300	71.100
Overførelssagen 2022-23				25.100		
Budgetaftale 2024					137.600	135.600
Overførelssagen 2023-24						
Afsatte midler i alt	162.000	162.000	175.200	262.600	340.400	342.200